

2. Звернення Президента до Українського народу з нагоди Міжнародного дня прав людини [Електронний ресурс] / П.О. Порошенко - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/31752.html> - Назва з екрану.

3. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ. Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р // Урядовий кур'єр. - 10.12.2014. - №» 230.

4. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/1221365> - Назва з екрану.

Опалинський Юрій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, начальник ННІЗН НАВС

Окремі питання застосування статті 204 Кримінального кодексу України

Наприкінці грудня 2014 року судьями Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України (<http://www.scourt.gov.ua/>) було проаналізовано судову практику застосування зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі та норм закону про кримінальну відповідальність щодо незаконного виготовлення, зберігання, збуту або транспортування з метою збуту підакцизних товарів

Зазначимо, актуальність проведення зазначеного аналізу обумовлена тим, що наслідками приведення норм Кримінального кодексу України (далі - КК) у відповідність до норм міжнародного права стало внесення численних змін до статей КК, якими окремі дії було декриміналізовано, у деяких статтях змінено редакцію диспозиції та/або санкцію та пом'якшено покарання за злочини, не пов'язані з заподіянням шкоди життю та здоров'ю особи, введено альтернативні позбавленню волі види покарання - штрафи, громадські роботи; за деякими статтями було посилено відповідальність, зокрема за корупцію.

Враховуючи неоднозначне тлумачення, і як наслідок, неоднакове застосування судами норм ст. 58 Конституції України, статей 4, 5, 74 КК, метою проведення цього аналізу було з'ясування складних як теоретичних, так і практичних питань застосування положень чинного законодавства стосовно зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі, який скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи та надання пропозицій щодо шляхів розв'язання існуючих проблем.

В аналізі висвітлені актуальні питання судової практики, зокрема визначення закону, який поліпшує становище особи, якщо після винчнення особою діяння, передбаченого КК, закон про кримінальну відповідальність змінювався декілька разів; закриття провадження у справах на підставі набрання чинності законом, яким скасовано кримінальну відповідальність (п. 4 ч.1 ст. 284 КПК); перекваліфікації протиправних дій і зміні вироку в частині призначеного покарання (при приведенні у відповідність до нового закону) тощо.

На цій же нараді Судова палата у кримінальних справах Верховного Суду України обговорила проведений аналіз застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність щодо незаконного виготовлення, зберігання, збуту або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (окремі проблемні питання (ст. 204 КК).

Аналіз судової практики висвітлив практичну проблему у застосуванні поняття «підакцизні товари» та похідного від нього «підакцизні алкогольні напої», визначених у чинному КК. Неоднакове тлумачення цих понять

привело до того, що в багатьох випадках органи досудового розслідування і суди не встановлюють відповідність вилученої продукції до групи підакцизного товару. Проте доведеність саме того факту, чи являється вилучений товар підакцизним, є одним із основних критеріїв правильної кваліфікації вчиненого злочину.

В аналізі висвітленні й інші актуальні питання, які виникають при розгляді справ цієї категорії. Непоодинокими є випадки, коли ознака незаконності виготовленої підакцизної продукції не знаходить належної кримінально-правової оцінки, хоча вона є обов'язковою для суб'єктивної сторони складу злочину; часто у формулюванні обвинувачення не зазначається мета вчинених дій, передбачених ч. 1 ст. 204 КК, тобто збут; неоднакове тлумачення термінів, уживаних у ч. 2 ст. 204 КК, «підпільний цех», «обладнання, що забезпечує масове виробництво» призводить до неправильної кваліфікації злочинних дій; окремі суди допускають помилки при застосуванні такої ознаки, як незаконне виготовлення алкогольних напоїв, тютюнових виробів або інших підакцизних товарів, вчинене особою, яка раніше була засуджена за цією статтею; порізно суди оцінюють дії винних осіб, що вчинили злочин, передбачений ч. 3 ст. 204 КК, коли йдеться про встановлення факту створення «загрози для життя і здоров'я людей», що також зумовлює неправильну кваліфікацію вчиненого.